

Simpelhed, ved Siden af en Communerne forbeholdt Frihed til selv at udvikle Formerne efter deres eget Behov — her altsaa, at indstifte et eget Forvaltningsudvalg, eller at organisere et selvstændigere Forvaltningsraad (Magistrat) — vil føre til de praktisk bedste Resultater.

Jeg behøver ingen Undskyldning for at have henvendt særegen Opmærksomhed paa Communerne Budget- og Regnskabsvæsen, om der end herom skulde findes Detailbestemmelser, jeg maatte selv vilde lade udgaae, hvis her var Tale om en endelig Lov. Meest Modstand vilde sikkert de Forslag finde, som gaae ud paa at tilveiebringe de Matriculer, hvorefter Skatte ligningerne skulde skee; thi jeg veed, at det Bestaaendes Modstandskraft vorex, jo dybere man kommer ned. Jeg vil imidlertid bede erindret, at de Arbejder, der i denne Henseende ved første Diefast kunde synes meest indviklede, kun skulle gjøres eengang for alle, og senere kun gjennemgaaes hvert 25de Aar, og at de Ansættelser, der vilde gjentage sig aarligen, træde i Stedet for Ligninger, der alt nu skulle foretages hvert Aar, og det uden nogen vellebende Regel. Mindst fyldestgjørende er ganske vist Forfristen for Amtsmatriculens Fastfættelse; men ved den fuldkomne Mangel af en for Kjøbstad og Land. fælles Skattebasis har jeg ikke formaaet at komme Tingen nærmere, og jeg har derfor søgt de væsentlige Garantier i de Former, hvorunder Afgjørelsen, der i Realiteten tilsidst maa komme an paa et Skjøn, skal skee. Men hvad Betæneligheder man end maatte have ved en eller anden Enkelthed, haaber jeg, at de ikke vilde bortlede Opmærksomheden fra selve Systemet, at fordele Amtsudgifterne paa Kjøbstæderne og Herrederne, og de sidste Udgifter (deriblandt altsaa tillige deres Bidrag til Amtet) paa Sognekredsene, — fremdeles at lade alle de underordnede Communer ligne og optræde saavel de fornævnte Fællesudgifter, som deres egne hjemlige Udgifter, uden Hensyn til disses forskellige Bestemmelse, sammen og under Et, — og endelig i et bestemt Forhold at fordele Ligningen, deels paa Grunden, deels efter Vilkaar. At disse Hovedpunkter fortjene at tages tilfølg, derom er jeg lige saa fast overbevist, som at det vil stifte overordentlig

Nytte at henlægge den hele Revision til en egen, vellønnet Bestillingsmand for hele Amtet. Jeg troer, at det beroer paa en Misforstaaelse baade af Communalfrihedens og af Revisionens Bæsen, naar man mener, at der derved vilde gaae Noget fra selve Communerne, og jeg veed, at Uorden, Misbrug og selv Underflab vanskeligere vilde undgaaes, naar man overlader hele Regnskabscontrolen til Communerne selv, end naar den henlægges under en mere overordnet og sagkyndig Myndighed, hvis værende Indflydelse paa det hele Regnskabsvæsen i Communerne kan blive til overordentligt Gavn for disse.

Med disse faa forklarende Bemærkninger maa jeg nu overlade det til Fremtiden, om nedenstaaende Udkast vil findes at være et brugbart Bidrag til den endelige Ordning af Danmarks Communalfrihed. Videre gaaer min Fordring ikke.

Kjøbenhavn, d. 18de Febr. 1852.

Rigsdagsmanden for Veile Amts
3die Valgfreds,

Orla Lehmann.

Udkast

til en

Communallov.

Cap. I.

Landets Inddeling.

§ 1. Kjøbstadfredsen.

Ingen nuværende Kjøbstad kan nedlægges, og ingen ny Kjøbstad kan oprettes, uden ved Lov.